

Nașterea Domnului – bucuria creștinilor

Anul 2018

Nașterea Domnului – bucuria creștinilor

† Ciprian

prin harul lui Dumnezeu

Arhiepiscop al Buzăului și Vrancei

Cinstitului nostru cler, cinului monahal

și dreptcredincioșilor creștini din Eparhia noastră,

har și pace de la Dumnezeu, iar de la noi, părintească binecuvântare!

*„Tată, vă binevestesc vouă bucurie mare,
care va fi pentru tot poporul;
că vi S-a născut azi Mântuitor,
Care este Hristos Domnul,
în cetatea lui David” (Luca 2, 10).*

**Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși și credincioase,**

Cuvintele de mai sus, adresate de îngerul Domnului unor păstori din Țara Sfântă, în urmă cu mai bine de două milenii, răsună peste veacuri, ca o trâmbiță duhovnicească, în inimile tuturor celor care, prin credință și iubire creștinească, se simt ucenici ai Mântuitorului Iisus Hristos, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu întrupat, a Căruia Naștere mai presus de fire o prăznuim, astăzi. Același înger ne binevestește, an de an, bucuria sfântă a împlinirii *făgăduinței pe care Dumnezeu-Tatăl o făcuse protopărinților Adam și Eva* (cf. Facerea 3, 15), după ce au încălcat porunca divină a ascultării, că la momentul potrivit sau la *„plinirea vremii”* (Galateni 4, 4), Se va ivi printre urmașii lor Izbăvitorul Care-i va elibera de sub stăpânirea *șarpelui celui de demult* (cf. Apocalipsa 12, 9). Acest izbăvitor nu putea fi odrăslit de neamul omenesc, deoarece nimeni dintre *cei născuți în păcat* (cf. Psalmul 50, 6) n-ar fi fost capabil de atâta curăție și sfințenie, încât să poată restaura firea omenească pervertită de păcat și să refacă legătura harică dintre om și Creatorul său.

Astfel, după ce i-a lăsat pe oameni *să trăiască timp îndelungat după mintea lor fără judecată* (cf. Romani 1, 28), pentru a experimenta drama viețuirii în afara iubirii lui Dumnezeu, în cele din urmă, Părintele ceresc, nesuportând a vedea că *zidirea mâinilor Sale era ușor înghițită de piere*, L-a trimis în lume pe *Însuși Fiul*

Său Cel iubit, întru Care a binevoit (cf. Matei 3, 17, Marcu 9, 7), să mântuiască omenirea din robia păcatului și a morții. Totuși, la împlinirea acestui plan dumnezeiesc, din veci hotărât în Sfatul Preasfintei Treimi, a contribuit și un reprezentant al neamului omenesc, și anume Sfânta Fecioară Maria, cea mai pură ființă umană, care, datorită smereniei și *ascultării de cuvântul lui Dumnezeu transmis prin Arhanghelul Gavriil* (cf. Luca 1, 35-38), s-a învrednicit să primească în pântecele ei cel pururea fecioresc pe Dumnezeu Cel neîncăput și, astfel, să devină Maica Domnului Iisus Hristos.

Cum să nu se bucure cerul și pământul la vederea minunată a coborârii pe pământ – *„pe o scară de argint”*, cum glăsuiește un frumos colind românesc – a Fiului lui Dumnezeu Însuși, sub chipul gingaș al unui Prunc, născut într-o peșteră sărăcăcioasă, din apropierea cetății Bethleem? De aceea, dând glas bucuriei de a fi deslușit, în sfârșit, *„taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută”* (troparul Născătoarei, glas 4; cf. Coloseni 1, 26), mulțime de oaste cerească s-a arătat *păstorilor care privegheau în jurul turmei lor* (cf. Luca 2, 8), *„lăudând pe Dumnezeu și zicând: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!”* (Luca 2, 13-14). Prin intermediul acelor păstori și al urmașilor lor, colindătorii de ieri și de azi ai creștinilor, vestea Întrupării lui Dumnezeu în istoria umanității a fost și este transmisă cu bucurie tuturor oamenilor, care, la rândul lor, o împărtășesc celor dragi, de aproape sau de departe. Aceasta este și explicația pentru care *Nașterea Domnului sau Crăciunul* este și trebuie să rămână o sărbătoare de familie, simțită și trăită cu bucurie duhovnicească, meditând cu toții la binele pe care ni l-a făcut Dumnezeu, dăruindu-L lumii pe Fiul Său Cel iubit. Tocmai de aceea, dreptcredincioșii creștini de pretutindeni, după ce au săvârșit cu bucurie călătoria postului rânduit de Biserică pentru întâmpinarea acestui mare praznic împărătesc, timp în care și-au primenit sufletele prin Sfânta Taină a Spovedaniei; după ce au împărțit cu cei sărmani darurile cu care i-au binecuvântat Dumnezeu în cursul anului, împlinind porunca iubirii față de aproapele, prin fapta concretă a milosteniei (cf. Matei 6, 2-3; Matei 25, 35-36); după ce și-au „grijit” casele și au primit în ele, după datina strămoșească, pe vestitorii *lui Hristos, Mesia chip luminos*, dar și pe slujitorii Bisericii, purtând pe brațe sfânta icoană a Nașterii Domnului, care le-au binecuvântat truda și așteptarea, iată, se pregătesc *„cu mâncare adâncă”*, să participe la ospățul euharistic din sfintele lăcașuri, în care Hristos Domnul se oferă pe Sine, ca *adevărată mâncare și adevărată băutură* (cf. Ioan 6, 55).

Cum să nu ne bucurăm de această mare sărbătoare, noi, cei ce constituim Trupul mistic al lui Hristos, adică Sfânta Sa Biserică, știind că *Cel ce șade pe Heruvimi, Dumnezeu, vine azi pe pământ ca un Prunc*, pentru a ne redeschide raiul cel pierdut, din pricina păcatului strămoșesc? Cum să nu ne minunăm de faptul

că „nu înger, nu om, ci Însuși Domnul a venit și ne-a mântuit pe noi, făcându-Se om ca noi, pentru noi și rămânând, în același timp, Dumnezeu fără schimbare?”[1]. Este adevărat că Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu S-ar fi întrupat chiar dacă omul n-ar fi păcătuit, deoarece motivul Întrupării Sale era iubirea infinită a Creatorului față de ființa omenească, iar scopul, desăvârșirea creației. Căci spune Sfântul Apostol Pavel: „întru El au fost făcute toate, cele din ceruri și cele de pe pământ, cele văzute și cele nevăzute [...]. Toate s-au făcut prin El și pentru El” (Coloseni 1, 16; cf. Ioan 1, 3), adică pentru Hristos, Dumnezeu-Omul. Cu alte cuvinte, cea de-a doua Persoană a Sfintei Treimi ar fi devenit Om și în condițiile în care protopărinții Adam și Eva ar fi înaintat spre asemănarea cu Dumnezeu, prin ascultarea poruncii divine și săvârșirea binelui. Aceasta, întrucât *voința primordială a lui Dumnezeu era ca firea dumnezeiască să se unească, în ipostasul Fiului, cu firea omului pe care l-a creat*[2].

Dar, cum s-ar putea explica necesitatea acestei uniri a firilor divină și umană? Întrucât Tatăl este principiul și cauza a toate câte există, iar Fiul, născut din Tatăl mai înainte de veci, este Cuvântul lui Dumnezeu, *relația dintre Tatăl și Fiul în interiorul Preasfintei Treimi este asemenea celei dintre minte și cuvânt, în cazul oamenilor, relație în care cuvântul rostit exprimă gândul emanat de minte*[3]. Or, din Sfânta Scriptură știm că *atât lumea nevăzută, cât și cea văzută au fost create de Dumnezeu prin Cuvânt* (cf. Ioan 1, 1-3), adică prin Fiul, iar omul a fost rodul unei lucrări divine speciale, în sensul că Dumnezeu *l-a plămădit din țărână, apoi a suflat în fața lui suflare de viață și, odată cu aceasta, i-a dăruit suflet nemuritor, în care „și-a imprimat” chipul Său* (cf. Facerea 2, 7; 1, 27), adică i-a dat rațiune și libertate; ori, *„chipul lui Dumnezeu” după Care a fost creat omul este Însuși Fiul Său* (cf. II Corinteni 4, 4; Coloseni 1, 15). Iată de ce se cuvenea ca ipostasul Fiului, Care era chipul Tatălui și prototipul zidirii omului, să-și improprieze firea omenească, într-o singură Persoană divino-umană, pentru ca aceasta să fie sfințită din interior și, prin ea, să fie desăvârșită întreaga creație.

Din nefericire, protopărinții noștri n-au fost capabili să reziste ispitei vrăjmașului diavol și, astfel, întreitul păcat adamic (lăcomia, mândria și neascultarea) a produs coruperea firii omenești, apariția morții spirituale și biologice și închiderea raiului, pentru toți urmașii lui Adam. În aceste circumstanțe, motivat de aceeași iubire și dorință primordială de a se uni cu omul creat după chipul Său, dar incapabil de a mai atinge îndumnezeirea prin eforturi proprii, din pricina păcatului, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu *„S-a deșertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-Se asemenea oamenilor și la înfățișare aflându-Se ca un om; S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce”* (Filipeni 2, 7-8). Ceea ce înseamnă că *„păcatul a dat întrupării caracterul de extremă chenoză, crucii, caracterul sângeros și ispășitor, iar învierii, caracterul de biruință asupra morții. Fără*

păcat, ar fi fost o întrupare, o cruce și o înviere mistică; altfel spus, creatul, chiar ajuns la nepătimire, trebuia să primească în el pe Dumnezeu într-un mod deplin (întrupare), să se odihnească de activitățile și însușirile sale (moartea) și să învieze la o activitate exclusiv dumnezeiască (îndumnezeirea)”[4]. Așadar, apariția păcatului în firea omenească a făcut ca întruparea Fiului lui Dumnezeu să fie privită și ca o necesitate pentru mântuirea oamenilor din robia păcatului și a morții, așa cum glăsuiesc colindele și cântările bisericești ale praznicului de astăzi.

Dreptmăritori creștini,

În cele de mai sus, am arătat succint, din punct de vedere teologic, motivul principal pentru care se cuvine să ne bucurăm, astăzi, de Nașterea lui Hristos, evenimentul istoric de cea mai mare importanță în istoria umanității, și anume că ***Dumnezeu a coborât pe pământ, făcându-Se Om, pentru ca pe om să-l îndumnezeiască și să-l înalțe la ceruri*** (Sfântul Athanasie cel Mare). Iar aceasta a fost cu puțință datorită cooperării dintre iubirea și smerenia lui Dumnezeu, pe de o parte, și smerenia și ascultarea Sfintei Fecioare Maria, pe de altă parte, într-un moment de mare cumpănă pentru lumea afundată în întunericul necunoștinței și al păcatelor de tot felul. Tocmai de aceea, înomenirea lui Dumnezeu în Persoana lui Hristos și îndumnezeirea omului în persoana Maicii Domnului constituie pentru creștini cele două taine divine aducătoare de bucurie și mângâiere duhovnicească, întrucât cei ce am dobândit calitatea de *fii ai lui Dumnezeu, după har* (cf. Ioan 1, 12), prin unirea cu Hristos, în Sfânta Taină a Botezului, avem speranța că, prin dreaptă credință și fapte bune, ne vom împărtăși de bucuriile cerești, în Împărăția lui Dumnezeu.

Reflectând, însă, la modul în care este așteptată, înțeleasă și trăită, astăzi, sărbătoarea *Nașterii Domnului*, ne punem, cu îngrijorare, unele întrebări: oare, cât de autentică mai este bucuria creștinilor din veacul al XXI-lea, când, în jurul nostru, vedem o obsesivă preocupare doar pentru pregătirea părții festive a sărbătorii, cu accentul pe mâncare, băutură, distracții și relaxare? În iureșul activităților sale zilnice, pe măsură ce se apropie sărbătoarea Crăciunului, mai are creștinul timpul și dispoziția sufletească de a reflecta asupra lucrurilor spirituale, pentru a-I mulțumi lui Dumnezeu că și pentru el S-a întrupat și a murit Hristos? Nu cumva a ajuns să vorbească despre Hristos, doar în virtutea tradiției și a obiceiurilor străbune, fără să fi dorit a-L cunoaște cu adevărat, prin rugăciune și viață de comuniune cu semenii săi? Oare ce înseamnă, cu adevărat, pentru omul contemporan sărbătorile creștine, în general, și, mai ales, cele două mari praznice, *Nașterea și Învierea Domnului*? Îi este de ajuns să le considere doar prilejuri de nelucrare și petrecere cu prietenii? Se

simte, cu adevărat, mulțumit și fericit doar admirând luminile colorate ce strălucesc în noapte pe străzile orașelor sau împodobind bradul, după un ritual prestabilit, și ascultând diverse melodii despre nașterea lui Hristos, difuzate pe diferite posturi de radio, pentru a-l introduce în așa-zisul „spirit al Crăciunului” sau al „sărbătorilor de iarnă”?

Iată, de ce, considerăm extrem de important să înțelegem adevăratul sens al bucuriei generate de sărbătorile creștine. Bucuria nu este doar o stare de bună dispoziție pe care o simte cineva atunci când i s-a împlinit o dorință sau un plan, când a înregistrat o performanță profesională, culturală, artistică sau sportivă, când s-a întâlnit cu cineva drag, după mulți ani de depărtare; este mai mult decât atât. Iar Sfântul Ioan Gură de Aur nuanțează conținutul bucuriei, precizând că, *„nu totdeauna e bună bucuria. Se bucură și hoții când fură; se bucură și desfrânatul când destramă căsnicia altuia; se bucură și lacomul când răpește avutul altuia; se bucură și ucigașul când ucide. Nu trebuie să ne uităm dacă se bucură, ci dacă se bucură de un lucru bun și folositor”*[5].

Bucuria, ca sentiment sau stare sufletească, este efectul și confirmarea cercetării sufletului de către Duhul lui Dumnezeu, atunci când omul, conștient de calitatea sa de ființă finită și responsabil de identitatea sa creștinească, Îi mulțumește lui Dumnezeu, cu smerenie și recunoștință, pentru darul vieții și, mai ales, pentru iubirea totală pe care Mântuitorul Hristos a manifestat-o față de el, atunci când Și-a jertfit viața pe crucea Golgotei, pentru ca oricine crede în El și se va împărtăși de roadele Jertfei Sale să dobândească adevărata viață, în veșnicie. În acest înțeles, bucuria ca *roadă a Duhului Sfânt* (cf. Galateni 5, 22) se dăruiește credincioșilor cu suflet curat și smerit, ascultători și împlinitori ai poruncilor dumnezeiești, care înțeleg să trăiască în pace și în comuniune de credință și iubire în Hristos, unii cu alții. Cu alte cuvinte, *singura și adevărata bucurie este simțită și trăită de om numai atunci când săvârșește binele*[6]; când face roditoare darurile primite de la Dumnezeu, spre folosul său sufletească și, mai ales, al celor din jurul său; când aduce o rază de fericire pe chipurile posomorâte ale celor necăjiți și întristați; când contribuie, după a sa putință, la alinarea suferințelor celor bolnavi, întemnițați sau abandonați de rude și prieteni; când reușește să-l întoarcă la Hristos pe cel rătăcit de la dreapta credință sau când îl ajută să trăiască potrivit poruncilor evanghelice, singurele care dau sens vieții umane; când cultivă pacea, buna înțelegere, frățietatea și solidaritatea cu toți semenii săi, indiferent de apartenența lor etnică sau religioasă, așa cum au procedat părinții și strămoșii noștri, de-a lungul veacurilor, care, fără a-și trăda în vreun fel credința strămoșească, au arătat tuturor că, numai prin iubire jertfelnică, în Hristos Domnul, ne putem numi cu adevărat creștini și români, în același timp.

Tocmai de aceea, atenți la ceea ce se întâmplă, în ultimii ani, în societatea românească, ierarhii Sfântului Sinod al Bisericii noastre strămoșești au considerat de bun augur ca, pe parcursul anului 2018, când se va împlini un secol de la Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, în toate bisericile și mănăstirile din cuprinsul Patriarhiei Române, să fie omagiați și pomeniți toți cei ce au luptat cu vitejie, fermitate și demnitate pentru păstrarea unității de credință și de neam. Datorită jertfelor înaintașilor, trăim, astăzi, într-o țară liberă și independentă, având libertatea de a ne exprima credința strămoșească și de ne făuri viitorul, în spiritul valorilor culturale și tradiționale românești. Doar în legătură spirituală cu cei ce „*s-au ascuns în lumina Celui nepătruns*”[7], respectiv, cu eroii credinței și ai neamului din care facem parte, vom putea pătrunde și noi în taina sărbătorilor creștine care le-au luminat și lor viața pământească, bucurându-ne, în primul rând, de ceea ce este esențial în reactualizarea, an de an, a evenimentului petrecut, în urmă cu 2017 ani, în peștera Bethleemului, și anume posibilitatea ca Pruncul dumnezeiesc să Se nască duhovnicește și în „ieslea” sufletelor noastre curățite de păcat. Această posibilitate va deveni certitudine în măsura în care, urmând lui Hristos și ascultând de Sfânta Sa Biserică, vom învăța și ne vom strădui să facem binele în jurul nostru, „în toată vremea și în tot ceasul”, fapta cea bună fiind singura generatoare de bucurie autentică.

Fie ca „*acest fruct al bucuriei de a face binele (n.n.) să-l creștem și să-l păstrăm, pentru ca și aici să ne bucurăm de veselia și mulțumirea sufletească și, în același timp, să ne învrednicim de împărăția viitoare, prin harul și iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos*”[8]. Adresându-vă, împreună cu Sfântul Apostol Pavel, îndemnul: „*Bucurați-vă pururea întru Domnul*” (Filipeni 4,4), vă doresc tuturor să petreceți sărbătorile de Crăciun, Anul Nou și Bobotează cu bucurie sfântă, în deplină sănătate trupească și sufletească și cu sporite nădejdi de mai bine, în anul care vine, 2018. **Întru mulți și binecuvântați ani!**

Al vostru de tot binele doritor și către Hristos-Domnul rugător,

† C i p r i a n

Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei

[1] Sfântul Grigorie Palama, „Omilia 58, 9”, în *Omilii*, vol. 3, traducere din limba greacă de Parascheva Grigoriu, Ed. Anastasia, București, 2012, p. 302.

[2] Arhim. Hierotheos Vlachos, „Nașterea lui Hristos”, în *Predici la Marile Sărbători*, traducere de Daniela Filioreanu, Ed. Egumenița, Galați, 2004, pp. 29-30.

[3] Sfântul Grigorie de Nazianz, „Cuvântarea a patra despre Dumnezeu”, cap. XX, în volumul *Cele cinci Cuvântări despre Dumnezeu*, traducere din limba greacă de Pr. Gh. Tilea și Nicolae I. Barbu (după ediția din 1947), Ed. Herald, București, 2008, p. 104.

[4] Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, nota 1 la Sfântul Maxim Mărturisitorul, „Răspunsuri către Talasie”, Întrebarea 60, în *Filocalia*, vol. III, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1948, p. 328.

[5] Sfântul Ioan Gură de Aur, „Omilii la Matei”, omilia LVIII, în colecția *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. 23, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994, p. 681.

[6] Idem, *Omilii la Epistola către Filipeni a Sfântului Apostol Pavel*, omilia a IX-a, Ed. Icos, Cluj-Napoca, 1998, p. 68.

[7] Nichifor Crainic, poezia „Unde sunt cei care nu mai sunt?”, în volumul *Poeți după gratii*, Ed. Mănăstirea Petru Vodă, 2010, p. 94.

[8] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel*, omilia I (Despre dragostea lui Dumnezeu), traducere de P. S. Teodosie Atanasiu, revizuită și îngrijită de Cezar Păvălașcu și Cristian Untea, Ed. Christiana, București, 2005, p. 13.